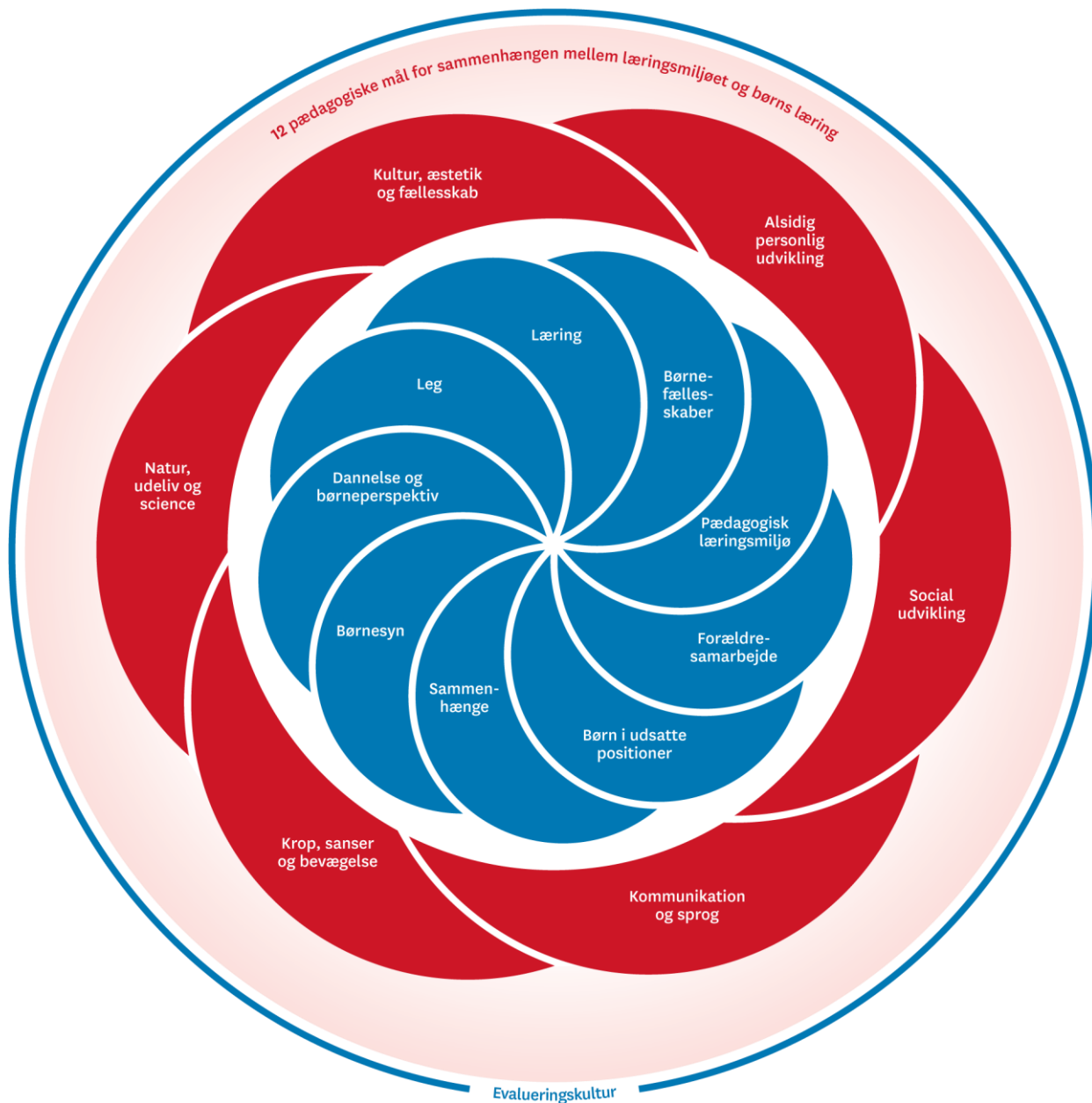

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Muslingen-Ønskeøen 2019

Ønskeøen

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Hvem er vi?

Børnehuset Muslingen-Ønskeøen ligger på to matrikler.

Muslingen ligger på Stærevej 64 og er en forholdsvis lille, integreret institution med 22 vuggestuebørn og 44 børnehavebørn, fordelt på to vuggestue- og to børnehavegrupper.

Vi ligger i Københavns Nordvest kvarter og vores børn kommer fra lokalområdet. Ca. halvdelen af vores børn kommer fra hjem hvor der ikke tales dansk. Sprog og det at danne gode og nære relationer til alle vores børn, er i fokus i alle vores aktiviteter.

Vores hus er oprindeligt et fritidshjem. Det har givet os nogle indretningsmæssige udfordringer som vi hen ad vejen har ændret, så det passer bedre til vores børnegrupper.

Vi er 7 pædagoger, 2 pædagogiske assistenter, 4 medhjælpere og en kok, de fleste af os har været i huset i mere end 10 år og stabiliteten i personalegruppen har stor betydning for vores pædagogiske arbejde.

Vi har to gode legepladser med legehuse, legeredskaber og mange buske og træer, hvor der er mange muligheder for at lege både stille og vilde lege.

Ønskeøen er en lille hyggelig børnehave med 22 børn, som ligger i en beboelsesejendom i Hillerødgade 78 på Nørrebro, hvor vi har ligget siden 1936. Vores børn kommer fra lokalområdet og vores fokus har igennem årene været at få alle børn og forældre til at føle sig som en del af et berigende fællesskab, hvor de er accepterede og værdsat i en hverdag med omsorg, traditioner, struktur og forudsigelighed.

I Ønskeøen er vi 3 pædagoger, en medhjælper og en køkkenassistent. Også her er vi en stabil personalegruppe som har arbejdet sammen i flere år.

Vi har en grøn legeplads med mange blomster, buske og træer. Legepladsen er delt op i flere rum med forskellige funktioner og legeredskaber der udfordrer børnene motorisk og æstetisk og giver børnene mulighed for at lege uforstyrret i forskellige læringsmiljøer

Pædagogisk grundlag

Vores pædagogiske grundlag tager udgangspunkt i det enkelte barn og barnets behov og ressourcer, med afsæt i dagtilbudsloven og den styrkede pædagogiske læreplan.

Vores vigtigste opgave er at være nærværende sammen med vores børn, at give dem omsorg og tryghed, at lytte og tale med dem, se, vejlede, opmuntre, udfordre og rose dem i deres bestræbelser på at udvikle sig og mestre deres hverdag.

Dette gælder både i alle de rutiner og gøremål som hverdagen består i og i de planlagte og spontane aktiviteter og lege der foregår i institutionen i løbet af dagen.

Vi tilskynder og opmuntrer vores børn til at deltage, både i det store fællesskab og i mange små fællesskaber.

Vi tilbyder vores børn et fysisk og æstetisk læringsmiljø med rum, materialer, legetøj, bøger og redskaber, der inspirerer og gør det muligt for børnene at udvikle alle deres kompetencer.

Legen er børnenes vigtigste aktivitet. Gennem legen udvikler de deres kompetencer - og bl.a. ved at deltage i legen sammen med vores børn, ser vi vores børn og deres liv i børnenes eget perspektiv.

Ved at blive inviteret ind i børnenes fællesskaber, hjælper vi de børn ind i fællesskabet som har det sværest og kan beskytte de gode lege mod forstyrrelser.

Pædagogisk læringsmiljø

Både vores børnehaver og vores vuggestue er stueopdelte. I Ønskeøen giver det sig selv, da der er 22 børnehavebørn, men også i Muslingen har vi valgt at dele børnene op på fire stuer. Det har vi gjort, dels fordi relationen mellem børn og voksne er så afgørende for børnenes tryghed og udvikling og dels fordi vuggestuebørnene og børnehavebørnene i løbet af en dag har forskellige behov. Vi arbejder med relationen mellem de voksne og det enkelte barn, så alle børn bliver set og hørt af deres voksne hver dag. Det betyder ikke, at der ikke er relationer på tværs af stuerne, men den tætteste relation er til en af de voksne på barnets egen stue. Alle børn skal møde positive voksne hver dag, året rundt.

Børnenes indbyrdes relationer og venskaber bliver understøttet i både planlagte og spontane aktiviteter. Vi arbejder målrettet med venskaber, for at alle børn har mindst én ven og gerne flere. Det gør vi bl.a. ved at bruge "Fri for mobberi", ved at være opmærksomme på og tage højde for de relationer børnene selv danner og ved dagligt at arbejde i mindre grupper.

Arbejdet i mindre grupper er vigtigt for alle vores børn - og særligt vigtigt for de børn som af forskellige årsager har svært ved at være i en større gruppe.

Ud over at arbejde med relationerne, arbejder vi hele tiden med det fysiske læringsmiljø. Det afhænger af børnegruppens sammensætning, hvilke lege og aktiviteter der sættes i gang og dermed hvordan rummene er indrettet.

Dagligdagen er tilrettelagt således, at der hver dag både er planlagte aktiviteter, praktiske gøremål og rutiner og plads til spontane aktiviteter. I alle disse aktiviteter er der læring, udvikling og dannelse. Vi er sammen med børnene, både som aktive deltagere og ind imellem som iagttagere af deres selvstændige aktiviteter. Her kan vi få øje på ny erhvervede kompetencer og se mulige nye relations dannelser på tværs af alder, køn og allerede eksisterende venskaber.

Forældresamarbejde

Forældrene er børnenes vigtigste relation og dem som kender deres barn bedst. Et gensidigt og respektfuldt forældresamarbejde er derfor meget vigtigt for vores børns trivsel og udvikling.

Ud over den daglige kontakt med forældrene, hvor vi taler om hvordan dagen er gået, hvad der har optaget barnet og hvad vi har lavet i dag, holder vi i Muslingen en årlig samtale med hvert enkelt barns forældre.

I Ønskeøen holder vi ikke en årlig samtale, men starter forældresamarbejdet før barnet begynder i institutionen. Alle børn får tilsendt et velkomstbrev og en folder om opstarten i Ønskeøen. Vi holder herefter en opstartssamtale i løbet af den første uge barnet går i børnehaven og i igen en samtale efter 3 mdr. Inden skolestart holder vi en afslutningssamtale.

Forældresamtalerne drejer sig både om hvordan barnet trives i institutionen og barnets udvikling på det sociale, sproglige, motoriske og andre områder - og om hvordan barnet trives i hjemmet. Ved at vi deler vores viden om barnet, kan vi i fællesskab understøtte barnets trivsel og udvikling bedst muligt.

Hvis vi ser at et barn mistrives, eller at det ændrer adfærd uden at vi kan se hvorfor, taler vi med forældrene om det og beslutter, sammen med forældrene, hvordan vi bedst hjælper barnet.

Forældrene er desuden altid velkomne, både i Muslingen og i Ønskeøen til at bede om en samtale med personalet hvis de har brug for det.

Ud over det mere formelle samarbejde har vi forældrekafe en gang om måneden og sommer og julefester. Disse sammenkomster styrker forældrenes relationer til hinanden og smitter af på børnenes relationer.

Børn i udsatte positioner

Der er mange grunde til at et barn i en kortere eller længere tid må betegnes som udsat. Det kan bl.a. dreje sig om skilsmisse, sygdom, eller social eller kulturel fattigdom.

Vores opgave er at se tegn på mistrivsel hos vores børn og gennem samarbejde med forældrene, at støtte barnet bedst muligt.

I de tilfælde hvor vi er i tvivl om hvordan vi bedst kan støtte barnet, søger vi vejledning hos vores tværfaglige team, som består af psykolog, socialrådgiver, tale-høre-lærer og sundhedsplejerske.

I vores daglige arbejde, har vi øje for disse børn og deres særlige sårbarhed og arbejder målrettet på at forbedre deres trivsel og udvikling.

Det gør ved at tage udgangspunkt i barnets ressourcer. Vi taler om at alle kan noget forskelligt og har forskellige forudsætninger for at deltage og bidrage til fællesskabet. Vores pædagogiske holdning er at rammerne skal tilpasses barnet og ikke omvendt. Alle børn der har brug for det, får positiv særbehandling for at sikre barnets trivsel og læring. Vi styrker relationen til de voksne som barnet er mest tryk ved, så de voksne kan hjælpe barnet bedst muligt, vi arbejder i små grupper og udvider forældresamarbejdet og sørger for at barnet og eventuelt familien får den hjælp de har brug for.

Sammenhængen til børnehaveklassen

Hvert efterår danner vi én eller to eller "storebørnsgrupper" i Muslingen og én "skolegruppe" i Ønskeøen.

Her har vi for øje, at der om kun et år, vil blive stillet store krav til børnene om selvhjulpenshed, viden og færdigheder - særligt på det sociale og sproglige område.

Det vil derfor især være disse områder, vi arbejder mod at styrke. Det gør vi bl.a. ved at stille større krav og forventninger til de store børn og samtidigt vise, at vi har tillid til at de lever op til vores forventninger.

Vi tager på forskellige ture ud af huset, vi besøger de skoler som børnene skal starte på hvis de ligger i området, vi vælger litteratur for denne aldersgruppe og læser historier og bøger som handler om verden omkring os.

Vi arbejder med forskelligt førskolemateriale og vi øver os i konfliktløsning, vedholdenhed, selvhjulpenshed, at lytte til hinanden, at vente på tur og i at passe på vores ting.

I Muslingen får de store børn en bog med førskolemateriale som de skal passe på og vi laver bl.a. Luciaoptog til julehyggen. I Ønskeøen får hvert barn et penalhus med indhold der skal holdes styr på og her laver vi cirkusforestillingen "Cirkustotal".

Andre overgange

Inden børnene starter i vuggestuen i Muslingen, tilbyder vi forældrene et hjemmebesøg. To medarbejdere fra den stue som barnet skal starte på, kommer hjem og hilser på den nye familie.

Vi hører om barnets første tid, fortæller om vuggestuen og vi taler om hvilke gensidige ønsker og forventninger vi har til samarbejdet.

Formålet med hjemmebesøget er at styrke relationen mellem forældrene og personalet og dermed bane vej for et rigtig godt samarbejde om barnets trivsel og udvikling.

Inden børnene flytter fra vuggestuen og ind i børnehaven i Muslingen, har de besøgt den børnehavegruppe som de skal gå på flere gange. Det har de både gjort sammen med en voksen fra vuggestuen og også alene i kortere tidsrum.

Kort tid før overflytningen holder vi en overleveringssamtale med deltagelse af forældrene, personale fra vuggestuen og personale fra barnets nye stue i børnehaven.

Formålet med samtalen er at sikre at barnets overgang bliver så god som muligt.

Det gør ved at personalet i børnehaven hører om deres nye barn og hvilke ressourcer og eventuelle udfordringer det har, fra både forældrene og personalet i vuggestuen og ved at forældrene og personalet i børnehaven afstemmer deres forventninger om det fremtidige samarbejde.

Inddragelse af lokalsamfundet

I vores område er der mange gode legepladser. Bl.a. Pipperen, Hulgårds Legeplads, Marius´ legeplads og Genforeningspladsen,

Vi kommer også nemt til de grønne områder i Utterslev mose og friluftsscenen på Bellahøj. Med bus eller tog kan vi komme ud i Hareskoven, i Dyrehaven, til stranden ved Hellerup og til Amager Strandpark

Vi går på biblioteket på Dortheavej, for at låne bøger og for at se små film og teaterstykker.

Vi besøger skolehaverne ved Grøndalsvænge Skole.

Vi besøger også børnekulturhuset Sokkelundlille som ligger på Utterslev Torv og Teatret Batida på Rentemestervej. Om sommeren besøger vi Marionetteatret i Kongens Have.

I Ønskeøen har vi to christianiacykler som vi kommer rundt med på ture i lokalområdet og på længere ture til Zoologisk Have, Botanisk Have, Havnen, Kastellet mm

I vinterhalvåret låner Muslingen motorikværkstedet i Grøndalscentret.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Institutionens fysiske rum er en del af det pædagogiske læringsmiljø. Det betyder, at rummene ind imellem ændres for at passe til det der optager børnene. Det samme gælder for vores legepladser.

Det æstetiske børnemiljø skal inspirere børnene til lege og aktiviteter. Det legetøj vi har fremme og det vi har hængende på væggene og i vinduerne ændres efter hvad der optager børnene.

Det psykiske børnemiljø er et samspil mellem børnene indbyrdes, de voksne indbyrdes og mellem børn og voksne. Denne meget vigtige del af børnemiljøet skal til enhver tid være præget af anerkendelse, tolerance og respekt for hinanden som ligeværdige og ændres ikke selv om der sker forandringer med det fysiske eller æstetiske miljø.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Vores børn skal udvikle mange personlige kompetencer i de år de går i vuggestue og børnehave. Igennem lege, forskellige aktiviteter og dagligdags gøremål og i samarbejde med andre børn og nærværende og deltagende voksne, sikres muligheden for at de kan udvikle deres sociale, kompetencer.

Det gør vi ved at omgangstonen mellem de voksne og mellem børn og voksne er præget af respekt, interesse, omsorg og ligeværd. Vi er bevidste om at vi er børnenes rollemodeller og vi lytter til det enkelte barn og tage barnets udsagn alvorligt. Vi hjælper de svageste børn med at blive inkluderet i lege og fællesskaber, ved at vise og støtte børnene i hvordan man kan hjælpe hinanden, inddrage hinanden og hvordan man håndterer og løser de konflikter der opstår i løbet af en dag og hvordan man markerer egne grænser og ser hvor andres grænser går.

Vi understøtter og beskytter de forskellige børnefællesskaber der bidrager til at vores børn udvikler stærke venskaber, empati og følelse af egen betydning. Vi understøtter børnenes udvikling af stærke personligheder der har lyst- og kompetencer til at deltage og præge fællesskabet.

Det er vigtigt, at alle vores børn mestrer et forståeligt og nuanceret dansk sprog. For nogle af vores børn er det sprog der bliver talt derhjemme og i institutionen det samme og de drager de naturlige fordele af at det danske sprog er deres modersmål. Andre af vores børn får først kendskab til dansk sprog når de starter i institutionen vi har derfor en særlig opmærksomhed på disse børns sproglige udvikling.

Det gør vi bl.a. ved at sprogteste alle vores børn som treårige og igen som femårige, så vi ved hvilket sprogligt niveau de er på og dermed målrette vores særlige indsats mod de børn der har størst behov.

Vi anser den sproglige indsats som en meget vigtig del af vores pædagogiske arbejde, da det at kommunikere og med ord at give udtryk for tanker, følelser

og behov er så vigtigt for at mestre sit liv. Vi arbejder derfor altid med den sproglige dimension i alle vores aktiviteter.

Vores børn skal udvikle både grov-og finmotoriske kompetencer og lære deres krop og dens muligheder at kende. De små børn skal lære at gå, løbe, køre på cykel holde på en gaffel mm. og de større børn skal øve sig i sværere discipliner som at klatre, gå på line, slå kolbøtter, at holde på en blyant, at klippe, spise med både kniv og gaffel mm.

Det gør vi ved at inddrage disse kropslige udfoldelser i vores aktiviteter, rutiner og lege og ved at understøtte de kropslige lege og aktiviteter som børnene selv initierer.

Vores børn skal også have kendskab til den verden der omgiver dem. De skal kende de små dyr som lever på vores legepladser og de store dyr i Zoologisk Have. De skal vide hvor vores mad kommer fra og mærke sneen, regnen og opleve skoven og stranden mm.

Det gør vi ved at deltage og undres over den verden der omgiver os sammen med børnene, følge deres spor og sammen med dem, undersøge og eksperimentere med det de bliver optaget af.

Vi bor i en stor by, hvor vi hele tiden er omgivet af forskellige kulturelle tilbud. Vores børn skal opleve forskellige kulturelle udtryksformer, både som tilskuere og som aktive deltagere.

Vi giver plads og mulighed for rollelege og vi deltager i børnenes leg når det giver pædagogisk værdi.

Vi tager desuden på ture ud i byen i både blandede og aldersopdelte grupper. Turene har forskelligt fokus, afhængigt af om formålet er at lære at passe på sig selv og hinanden i trafikken, eller at komme ud og opleve skoven.

Vi ser på huse og legepladser, på biblioteket og i teatret, vi taler om hvordan man spiser andre steder i verden, vi tegner, maler, synger, bager og laver påske- og julepynt mm.

Social udvikling

Det at være en del af et fællesskab og have venner er helt afgørende for vores børns trivsel og udvikling. Vores børn er piger og drenge som kommer fra forskellige sociale- kulturelle - og etniske baggrunde. At understøtte børnefællesskaber på tværs af forskellige skel, er altid en del af vores pædagogiske overvejelser.

Vores dag på stuerne starter som regel med at vi samler børnene på stuerne og holder en samling eller børnemøde. Vi sidder sammen på gulvet og finder ud af hvem der er kommet og hvem der mangler i dag.

I vuggestuen synger vi herefter sange og leger små fagte-lege . I løbet af hele dagen øver vi os i udviklingen af sociale kompetencer og tilskynder og understøtter venskaber mellem børnene. Vi øver os i at sige til og fra, at bede om ting i stedet for bare at tage dem eller skribe, at sige stop i stedet for at bide eller slå og i at trøste og hjælpe hinanden.

I børnehavegrupperne foregår samlingen lidt forskelligt, afhængigt af børnegruppens sammensætning. Samlingen vil dog altid indeholde nogle bestemte elementer som kendetegner vores kultur. Disse elementer er at kunne lytte til hinanden at fortælle noget selv og at vente på tur.

Samlingen er vigtig, da den styrker børnenes tilknytning til gruppen, deres relation til hinanden og de voksne på stuen og lærer dem nogle simple demokratiske grundregler om hvordan man taler sammen. Børnene lærer at sige til og fra og mærke egne og andres grænser. De lærer at tage hensyn og hjælpe hinanden.

Vi respekterer børns forskellige personligheder og giver samtidigt små skub og udfordringer, så børnene udvikler sig. Vi skaber mulighed for at børnene oplever selvbestemmelse og medbestemmelse og er opmærksomme på at de får succesoplevelser.

Vi støtter og hjælper de børn der har svært ved at sige noget når alle de andre ser på dem, - de børn der helst taler hele tiden - og de børn som ikke kan vente til det bliver deres tur. Alle tre udfordringer er svære for et børnehavebarn og vigtige at lære for at indgå i et fællesskab.

I løbet af dagen foregår der mange forskellige aktiviteter, som kræver at børnene udvikler deres sociale færdigheder.

Legen og venskabet med andre børn er omdrejningspunktet for de fleste aktiviteter og det kræver at børnene kan forhandle, at de kan løse konflikter verbalt, at de kan skiftes til at bestemme og at de viser omsorg for- og hjælper hinanden.

Ved at være nærværende og deltagende viser vi ved vores eksempel og ved at understøtte børnenes egne initiativer hvordan venskaber kan fastholdes og udvikles og hvordan man kan integrere andre i fællesskabet. Vi opfordrer vores forældre til at lave legeaftaler i weekender og ferier for at styrke børnenes venskaber.

Vi ser dagligt børnenes bestræbelser på at udvikle og mestre deres sociale kompetencer. Vi ser glade børn der leger i grupper, danner venskaber, lytter til hinanden, kender deres egne- og respekterer andres grænser og udviser interesse og opmærksomhed for de børn der ikke er til stede og accepterer individuelle aftaler.

Vi anerkender og tilskynder dem i denne udvikling.

Kommunikation og Sprog

Vores arbejde med sproget indgår som en vigtig del i alle vores aktiviteter i institutionen. Det gør det, dels fordi en stor del af Muslingens børnegruppe ikke har dansk sprog som modersmål, men også fordi sproget er så vigtigt for tankevirksomhed og dermed vores kognitive udvikling.

Det at lære at forstå og tale det danske sprog godt og nuanceret, gør det muligt for vores børn at udtrykke både konkrete og abstrakte tanker, ideer, følelser, ønsker og behov og at forstå - og sprogligt at forholde sig til deres omverden og opbygge identitet og selvfølelse. Disse sproglige kompetencer er vigtige og vil få betydning i alle aspekter af børnenes fremtidige liv.

Vi er som voksne, børnenes forbilleder. Vi er hele tiden opmærksomme på vores eget sprog og på børnenes indbyrdes sprog. Vores læringsmiljø indbyder til at vi taler sammen, læser og leger med det talte og skrevne sprog, laver teater som børnene efterfølgende laver for hinanden, vi synger, leger sanglege, digter historier, fortæller gåder, øver os i at skrive vores navn mm. Vi går i teater, ser film, hører sange og fejrer højtider og taler om det vi har set og hørt og om det som er svært at forstå.

Vores arbejde i små grupper gør det muligt for alle børn bliver hørt og lyttet til.

Vi er opmærksomme på de børn som har særlige behov og arbejder systematisk med disse børn i små sproggrupper. Behovet for ekstra sprogstimulering hos disse børn kan være meget forskelligt, fra udtaleproblemer til manglende dansk sprog.

Vi arbejder ud fra de 10 sprogstrategier som er:

- 1 Følg barnets interesse. Vær opmærksom på dét, barnet er optaget af og benævn det med ord - læg lidt til.
2. Brug åbnende spørgsmål. Spørg med hvad, hvor og hvem så barnet skal svare med andet end ja og nej.
3. Vent på barnets svar. Sørg for pauser og giv barnet tid til at svare - og husk at svar kan vise sig med kropssprog, mimik og talesprog.
4. Fortolk og udvid hvad barnet siger. Sæt ord på, hvad du evt. tror, barnet mener/vil og udvid sætningen.
5. Hjælp barnet med at sætte ord på. Gentag det barnet siger/sæt ord på tegn, følelser og handlinger.
6. Forklar ord, barnet ikke kender i forvejen. Øg barnets ordforråd, udvid med nuancer og detaljer, eks. med ordklasser (så vi ikke kun siger stol og bord, men også møbler)
7. Relater til noget, barnet kender. Gentag ord og knyt reference til det, barnet kender. Det er også godt at tale om en aktivitet før, under og efter, den foregår.
8. Udnyt de sproglige kompetencer, barnet har i forvejen. Vær opmærksom på barnets mimik, følelser og kropssprog og sæt ord på. F.eks. når et barn rækker op efter den voksne og den voksne siger "Du vil gerne op til mig, nu løfter jeg dig op".
9. Ret ikke barnets fejl direkte. Hvis et barn eks. siger "barse" i stedet for bamse, kan vi gentage en sætning med ordet "bamse", i stedet for at sige "nej det hedder ikke barse" til barnet.

10. Leg med sproget, når det er muligt. Dyrk fjollede ord, rim og remser. Syng og dans, brug rytmer og sørg for at udtale ord tydeligt.

Krop, sanser og bevægelse

Vores børn har brug for at lære deres krop og kroppens muligheder at kende. De har også brug for at mærke deres sanser og få viden om kroppen og kroppens funktioner samt få kendskab til sundhed og lære almindelig hygiejne og om hvordan kroppens immunforsvar bliver styrket og risikoen for sygdom mindskes.

Børnene udvikler deres grov motoriske færdigheder, når vi leger ude på legepladsen. De cykler, løber, klatrer, kravler, går på line og leger forskellige lege hvor brug af kroppen er central for legen. Også indendørs i institutionen er der mulighed for, i mindre grupper at øve grovmotoriske færdigheder når vi laver forhindringsbaner og andre motoriske aktiviteter.

Hele året er vi på ture som giver mulighed for kropslig udfoldelse. Vi bruger områdets legepladser, Grøndalscentrets motorikcenter, mosens grønne områder, skoven og stranden hvor vores børn kan løbe uhindret og hvor de får mulighed for at mærke kroppens muligheder og begrænsninger f.eks. ved at klatre op og hoppe ned.

De fleste af vores børn føler en tydelig glæde og tilfredshed ved at mærke og bruge deres krop. "Se mig", "se mig" bliver der råbt igen og igen og vi ser og anerkender deres anstrengelser både når det er første gang det er lykkedes at få gyngen til at bevæge sig og når et barn for syvende gang hænger med hovedet nedad fra en gren.

Vi støtter op om børnenes egne initiativer til fysisk aktivitet og udfoldelse og prioriterer leg på legepladsen med mudder og vand, fodbold, gynges, at gå på line mm., således at børnenes sanser bliver stimuleret.

Også de finmotoriske færdigheder skal læres og de mindste børn øver sig i at bruge en gaffel, at få de fire brikker i puslespillet på plads mm., mens de større børn øver sig i at holde rigtigt på blyanten, at tegne, lave perleplader,

at klippe, at lægge svære puslespil osv. Dette er ofte fredelige aktiviteter der indbyder til fordybelse og samtaler.

Både i de grovmotoriske og finmotoriske aktiviteter er vi sammen med vores børn og ser og anerkender deres anstrengelser for at mestre deres krop.

Vi glæder os sammen med de børn som kaster sig ud i aktiviteterne og hurtigt bliver dygtigere - og hjælper, roser og opmuntrer de børn som synes det er svært og har brug for at vi er tættere sammen med dem i aktiviteten.

I forbindelse med toiletbesøg og spisning, vasker vi hænder flere gange om dagen. Vi taler med vores børn om hvorfor det er vigtigt at have rene hænder og hvad der gør os syge.

I forbindelse med de daglige måltider, taler vi om maden, hvad vi har brug for, for at vokse, hvad der er særligt sundt at spise og hvad der ikke er sundt at spise for meget af.

Natur, udeliv og science

Vores børn kommer dagligt i kontakt med den natur, vi har ude på vores legepladser. Her er mange forskellige træer og buske, nogle med smukke blomster, nogle med lange torne og nogle med bær, nødder eller æbler. Det lyder måske ikke af meget, men når man ser nærmere efter - og det gør vores børn -, så er her også mange forskellige små dyr som larver, snegle, biller, bænkebidere, myrer, edderkopper mm., som man kan være heldig at se det meste af året og om foråret, om sommeren er her desuden alle de flyvende insekter som bier, hvepse og sommerfugle. Børnene lærer forskellige dyr og planter at kende og får kendskab til fødekæden.

Vi fordyber os med børnene og får jord under neglene, mærker en regnorm, nærstuderer en hjortelort "gæt en lort", får vand i støvlerne og vind i håret, graver med skovl og mærker de forskellige årstider, da vi er udenfor hver dag.

Ved at følge børnenes spor og sammen undres over de små dyr de finder og undersøge hvad de hedder, hvad de lever af osv. og snakke om hvorfor vi skal passe på dem, udfolder vi børnenes nysgerrighed, interesse for - og viden om naturen.

På vores ture i mosen og i skoven, ved stranden, i Zoologisk Have mm, møder vores børn også naturen og det samme gør sig gældende her. Ved at inddrage os selv som en del af dyreriget og ved at interessere os for det der interesserer børnene og tale om det vi selv ved og det vi sammen kan finde ud af ved at se i bøger eller på nettet, øges ikke kun børnenes interesse og viden, men også deres glæde ved at udforske naturen og følelse af forbundenhed med og respekt for naturen. Vi genkender de steder i mosen og i skoven hvor vi har været mange gange som "vores sted" og genoptager hulebygningen eller forsøget på at finde frøæggene.

Naturen og naturfænomener er også vejret, vulkaner, dinosaurer og mange andre spændende ting. Vi mærker på sneen og ser den smelte og vi ser vandet fryse til is, vi måler hvor høje vi er, vi laver forsøg med farver, vi ser hvordan en puppe forvandler sig til sommerfugl, eller en haletudse forvandler sig til en frø. Vi tegner og maler billeder af naturen, vi læser om naturen, vi leger vilde dyr, vi taler om naturen og hvorfor det er så vigtigt at passe på den og vi bliver opmærksomme på årstiderne og undres over natur-fænomener. Vi planter og sår i skolehaverne og ude på vores legepladser, vi vander og luger og ser, at det vi har sået, spirer og vokser når solen varmer jorden. Vi laver bål og bålmad på legepladserne, vi ser ind i ilden, mærker varmen fra den og taler om hvad ilden er lavet af.

Og ikke mindst, vi leger ude i - og med - naturen hele året rundt.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur og traditioner er væsentlige elementer i børnenes dagligdag. Kultur er også at skabe et rummeligt miljø, hvor der er plads til forskellighed

Især i Muslingen, men også i Ønskeøen, har en del af vores børn andre kulturelle baggrunde end dansk. Vi er derfor dagligt omgivet af børn og voksne med forskellige hudfarver, klædedragter, og andre sprog end dansk og dermed bliver vores børn introduceret for mennesker fra mange forskellige kulturer.

Dette afspejler sig i vores blik for andre kulturer og især, hvad der er specielt ved dansk kultur.

Vi understøtter og opmuntrer vores børn til fællesskaber på tværs af alder, køn og kulturelle skel i dagligdagen, men også ved at opmuntre til legeaftaler i fritiden, hvor forældrene kan være med til at understøtte inklusionsarbejdet ved at tænke alle børn ind i legeaftalerne. Forældrene kan også bakke op om vores kultur ved at deltage i vores sommer- og julefester, fastelavn mm.

Selv om alle børn er forskellige, har de ét til fælles, nemlig behovet for at være sammen med andre og føle sig som en del af et fællesskab hvor de er værdsat og accepteret. Børn lærer når de deltager i sociale sammenhænge og når de bidrager til fællesskabet. Det giver indflydelse på eget liv og udviklingsmuligheder.

Vi ser film og teater, læser bøger og hører historier. Børnene afprøver efterfølgende de figurer de har set og hørt om i deres lege og udfolder deres kreativitet og opfindsomhed.

Vi synger sange og lytter til musik hver dag. Vi introducerer børnene for forskellige musikgenrer.

I Ønskeøen synger vi nye og gamle sange sammen med Solveig som er pensioneret operasanger ca. en gang om måneden.

Det at fordybe sig og frembringe egne kreationer ved at tegne og male, at lave perleplader, klippe og klistre at dekorere malerier og figurer med ting de har fundet i naturen eller ting der glimter og glitrer, er for de fleste af vores børn en meget stor glæde og udvikler både deres kreativitet, deres vedholdenhed og deres personlige kompetencer.

Evalueringskultur

I Muslingen har vi indtil nu evalueret vores pædagogiske arbejde på de ugentlige stuemøder og på de månedlige personalemøde.

I Ønskeøen har vi evalueret arbejdet på personalemøderne som bliver afholdt hver tredje uge.

Vi vil i løbet af 2020 arbejde systematisk med ”redskab til selvevaluering”. I Muslingen vil vi arbejde med selvevalueringen på alle månedlige personalemøder og I Ønskeøen vil vi arbejde med selvevaluering på hvert andet personalemøde.

Vi vil forholde os til ét af de 9 områder i selvevalueringen ad gangen, reflektere over vores praksis, dokumentere vores nuværende praksis og beslutte hvilke ændringer der skal laves. Vi vil benytte skemaet i selvevalueringsredskabet til handleplanerne.

Vi vil evaluere vores arbejde med læreplanen en gang om året på en personaledag. Her vil vi især forholde os til de evalueringer af praksis vi har lavet og undersøge om vi har gennemført de ændringer som vores evalueringer har peget på.